

Yerin İlahları Gögün İlahları 2

– Bayram KAYA · 10 Ocak 2017

Bir grubun totem mesleği buğday yetiştiriciliği ise, buğday yetiştiricisi ilah, buğday yetiştiricisi grup kişileri kadar olmakla, çok ilahtı. Her bir grup kişisi bu totem mesleğinden ötürü organize olmuşlardı. İşin her bir aşaması bir kişi işi olmakla, işin her bir aşaması ilah işi oluyordu.

Yani her bir totem aiti kişi, totem mesleğinin bir ucunda tutuyor olmakla, totem mesleğine ait o işin birçok aşamasını, grup kişileri kendi aralarında iş bölüşmesi olmakla paylaşan kişiydiler.

Koyun güden ilahın yanında koyun sağan ilah, ağıla bakan ilah, koyunu kırpma yapan ilah, yünü eğirip dokuyan ilah gibi kendi içlerinde işteş olmakla bir işi kimi kez tek tek gören bireylerdi. O halde bir ilah kendi totem mesleğini yapan kişileri kadar çok olmakla o totem mesleği işini biliyor, görüyordular.

Koyun kırpan ilah her zaman koyun kırpamayacağı için zaman zaman diğer işlerin ucunda tutmakla yardımcı ilah oluyorlardı. Birkaç işi bir arada yapabiliyordu.

İlahın grup temsilcisi olan tekilliği, kişilerin totem mesleği içinde iş bölüşümü nedeniyle kişilerin her bir işte bir kişinin sorumlu olması yüzünden ilah yine birçok işi gören birçok ilahlardı. Saban süren ilah, kanal bekçisi ilah, ekmek pişiren ilah, buğdayı dövüp un eden ilah vs. olmakla o totem mesleği içinde birçok iş, gören ilahtı.

Bir gruba göre karşı grubun ilahı ya da ilahları; hem totem mesleği olmakla diğer grubun hafızasında yer etmişlerdi. Hem de ittifakı kült merkezlerine geliş yönleri yanıyla ve kült merkezlerine geldikleri yönde giriş yaptıkları kapının yönüyle de, bir grup diğer grubun hafızasına kazanmıştı..

Yukarı yer dedikleri gök yer topraklarında oturan, gök yerden aşağı yer olan kara parçası olan Sinear toprakları denen yere gelen ilahlardı. Gökte oturan; yukarı topraklarda oturan ilahlardı. Eş deyişle yukarı topraklar denen gök yerden, yere doğru gelen; gökten aşağı yere inen, gökte (arşta-yukarıda) oturan ilahlardı.

Yanlış söylemle gök tanrılarıydılar. Buradaki yanlışlık tarihsel oluşuma göredir. İlahlar, tanrı değildiler. Tarihsel bakımdan tanrılardan daha önce olan ilahlık; son totem temsilcilerin bir misyonuydular.

Gök kavramı da bu günkü gibi olan gök olmayıp; coğrafi oluşla yukarı toprakları ve gök tanrılık sıfatı da oranın totem aiti olan kişilerini ifade ediyordu. Bu kavram çok sonraların gelişi güzel, birinin yerine diğerini kullandığı kavramlardı. Özellikle dinleri süreci kategorize etmeden, olup bitenleri kendi mantığına göre söylemesiydi.

Aşağı yerde Sinear denen bölgede oturan aitler de bu mantığa göre yer tanrılarıydı (ilahlarıydı). Yerde oturan ilahlardı. Yer ilahlarıydı. Aşağılarda oturan yer ilahlarıydılar. Yanlış söylemle yer tanrılarıydılar.

Yine buradaki ilah, tanrı değildir. Yer ilahı denenler de aşağı coğrafyada oturan ittifaka katılacak olan, ittifakı girişmeleri başlatacak olan misyonla ortak irade sahibi Sinear bölgesi totem grup aitleriydiler. Bu irade totemi oluşa ve totem etki içine sokulan, ittifak kararı alan irade olmakla; ilahlıktı.

Mana görülen işe göre kişi sıfat olmakla; oturlan yerle birlikte kişilerde tanımlılıktı. "Bir zamanlar ilahlar yeryüzünde çekilmeden önce insanların içinde yaşıyorlardı. Onlar gibi yiyip içip sevişiyorlardı. Beğendiği "yerin", "göğün" kızlarını oğullarını alıyorlardı" türü söylemler arkaik bilgi için önemlidir.

Totem etki alanı, ana esasları bakımından iki unsurdan oluşuyordular. Bunlardan biri kişiler ve kişiler sağlatılmalı bağıntılarından oluşa girişen somut kişilerden meydana gelen sosyal alandı.

Diğeri de, sosyal alan içinde oluşa sağlama yapışların görünmez olmakla özne bilincine yansıyan bağ efektleriydi. Sosyal alan merkezli kişilerin zihinlerine (anlağına) yansıyan soyut mana anlamasıydılar.

Somut olan sosyal alanın; sosyal alanlı bağ enerjisiydiler. Sosyal alan eylemi içinde anlağına yansıyan soyut anlamalardı. İşte somut sosyal alanla; somut sosyal alanın zihinlere konu olan mana anlaması olan öznellik arasında, boşluklu, tanecikli bir eylemsel tutumlu alan devinmesi oluştu.

Boşluklu tanecikli alan devinmesinin içi çeşitli somut tutum ve davranışların yanı sıra bu tutumların kural ve kaideleri de bunların mana anlamalarıydı. Bu mana anlamaları, sosyal etkili manyetik yansı oluşa totemi ruh anlamalarıyla, bu boşluk devinmelerinin içi dolacaktı. Totemi alan bunlarla şişecekti. Yani totemi alan bu izole kültürlerle de dolacaktı.

Somuta karşı, soyut olandı. Yeme içme barınma koruyuculuğına karşı gruba duyulan minnetti. Ya da soyuta karşı; gruba duyulan minnete karşı; bu minnetin gruba bağlılık davranışlarına dönüşmesi somut olandı. Soyutluk ya da somutluk aynı noktanın; aynı durumun; niceli oluşa karşı uçtan diğeri karşı uca giden değişen dönüşen akışlı durumlar olmasındılar.

Soyut ile somut arası ya da somut ile soyut arasında olup biten girişmelerden (nicel yansımalarından) ötürü beliren oluş ve oluşa karşı da, boşluk devinmesi vardı. Somut olan, bu boşluk devinmesi içindeki eylem ve tutumla; soyut oluyordu. Soyut olan da bu boşluk devinmesi içinde eylem ve tutum olmakla yeniden uygulamalı bir somutlama oluyordu.

Bir yerdeki durumsal oluşun kimi yansıması şartları olmadığından dönüşüm yapmaz. Yansıma bağıntısı kuramamakla görünmez olan yok olan niceli oluşun kayıpları aynı yerde sınırlanma ilişkisi, frenlenme

ilişkisi, boşluk enerjili boşluk devinmesi olmalarıyla da bu ortamlar boşluk kaldırmıyordu.